

Springen, zweven en leren

Ik leer er niets

Eerste druk, 2013
© 2013 M.L. van Poucke

Coverbeeld en illustraties: Martha Bird
Corrector: Saskia Banis

ISBN: 9789048430925
NUR: 340

Uitgever: Free Musketeers, Zoetermeer
www.freemusketeers.nl

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de directe of indirecte gevolgen hiervan.

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd, waaronder begrepen het reproduceren door middel van druk, offset, fotokopie of microfilm of in enige digitale, elektronische, optische of andere vorm of (en dit geldt zonodig in aanvulling op het auteursrecht) het reproduceren (I) ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling of (II) voor eigen oefening, studie of gebruik welk(e) niet strikt privé van aard is.

Springen,
zweven en
leren

Ik leer er niets

M. L. van Poucke

Inhoudsopgave

Voorwoord	7
Aanzet tot het verhaal	9
1. Jump	11
2. Roc, de mythische vogel	42
3. Het Web van Indra	66
4. De Roc-vogel in het Web	96
5. De Elfstedentocht	120
6. De Icebar	128
7. Springen, zweven en leren	148
Nawoord	162
Bronvermelding	163

Voorwoord

Zwevend door mijn werkelijkheid
zijn daar altijd de anderen,

de anderen die mij uitnodigen
tot het creëren van een nieuwe realiteit.

Sommigen van die anderen en ik
spreken over voorlopige werkelijkheden

ontstaan uit bijgebleven dromen
welke zich hechten aan dat

wat bijna zichtbaar zwevend
zich aanbiedt om te worden.

Eenmaal geworden is er een keuze:
een voorlopige werkelijkheid of één waarheid.

Ik verkies voorlopige werkelijkheden samen met anderen
in het probeersel van 'Springen, zweven en leren'.

Verantwoording

Schrijven over voorbije 'schoolse' werkelijkheden
heeft een grote potentiële leugen in zich;

de voorbije werkelijkheden lijken te verworden
tot waarheden vanuit ervaren bevestiging.

Verhalen en boeken zijn een impressie van wat was
met in zich een mogelijke verwijzing

naar een toekomst die
voor een moment gemaakt wil worden

als onderdeel van springen, zweven, leren
in een constant open 'werkelijkheid'.

De uitspraak 'Ik leer er niets' heeft
een grandioze uitdaging voor de toekomst:

de vrijheid van nieuwe generaties om
constant voorlopige werkelijkheden vorm te geven
zonder manipulatie van waarheden uit voorbije werkelijkheden.

'Springen, zweven en leren' is ontstaan vanuit de voedingsbodem van een ROC-instituut. De studenten en de docenten, die vernoemd zijn in dit boek, hebben toestemming gegeven tot het gebruik van hun uitspraken. Om privacy redenen zijn deze personen onherkenbaar gemaakt. De overige personages en set-ups waardoor 'Springen, zweven en leren' tot leven komt, zijn een creatie van mij als schrijfster.

Lelystad
April 2013

Aanzet tot het verhaal

Het was rond 13.00 uur en het leek haar verstandig aan 'een ontbijt' te denken en te beginnen. Ze maakte een paar broodjes met een lichte salade klaar en staarde naar het schilderij met het beweeglijk lijkende vlak en het flinter dunne randje zwart. Ze pakte de envelop, haalde de papieren eruit en begon te lezen.

I. Jump

Met Bram die van alles wist en altijd aanwees waar te gaan, liep Anitya Museum De Paviljoens in Almere binnen. Dit was zijn aanwijzing naar haar toe als reactie op een aantal uitspraken van studenten op diverse ROC-instituten welke haar zo nu en dan heftig bezig hielden. Vooral de uitspraak: 'Ik leer er niets.' Hij had haar gevraagd: 'Wat leren ze dan niet binnen een regionaal onderwijs centrum?' Als antwoord had ze haar armen om hoog gestoken en het antwoord open gehouden.

De MBO-raad sprak over de binnenkomende kritiek van weinig les, zwakke opleidingen, lesuitval, roosterchaos, meer gedragssturing dan vakkennis en voortijdige schoolverlaters.

In tegenstelling tot de Raad van Middelbaar Beroepsonderwijs sprak de Inspectie van het Onderwijs vooral over te gemakkelijke leerstof binnen de diverse opleidingsniveaus, te weinig uitdagende leerinhoud en onvoldoende diepgang in de theoretische vakken.

Door de ROC's werd geaccentueerd, dat hun instellingen veel zorgstudenten van onderwijs moeten voorzien met als resultaat een zware claim op succesvolle studieafsluitingen.

Met het zinnetje 'Ik leer er niets' in haar hoofd werd Anitya door Bram met een opvallend blauwe sjaaltje om zich heen naar een dichte deur geleid. Hij opende deze, gaf haar een duwtje in de rug en de deur sloot zich. Ze stond in een oneindige wereld van gras met wat modder en strakke rechte slootjes. In dit landschap, geconstrueerd door middel van glaswanden binnen een ruimte van vier bij drie meter met kaasdoeken als plafond, kon ze niet om zichzelf heen en dacht: er is realistisch gesproken weinig te *jumpen* in een ruimte van vier bij drie meter, waarbij ik tevens het risico loop tegen me zelf op te springen. Ze constateerde het overweldigende van dit alles en zei hardop: 'Al mijn zintuigen worden geprikkeld. Ik zie mezelf en de omgeving in eindeloze herhalingen, ik hoor mijn hart kloppen en mijn bloed ruisen, ik proef het groenige en bruinige gras in combinatie met water, ik

ruik het slootwater te samen met diverse geuren van gras, ik voel via mijn schoenzolen het gras pletten en mijn *mind* wordt door dit al in werking gezet. Er is dus veel te jumpen in een ruimte van vier bij drie meter. Het jumpen gaat vanzelf, van onbewust naar bewust.'

Overall zag ze zichzelf staan, dan weer als eenling, dan weer als een groepje al naar gelang de positie die zij binnen de ruimte innam. Het was fascinerend en beangstigend: al die ikken.

Ze probeerde enkel naar het landschap van groen en sloten te kijken en in elk van deze pogingen drong haar beeltenis in enkelvoudigheid en dan weer in het meervoud zich aan haar op. Ze deed een pas naar achteren en duwde de deur met dranger open. Bram keek haar aan. Opgelucht liep Anitya naar hem toe; weg van zichzelf. Weg uit het kunstwerk 'Jump' van Job Koelewijn.

Lopend door Almere hadden ze het over dé sprong. De sprong naar en in jezelf, naar en in de anderen en naar en in de omgeving en altijd weer vanuit de anderen en de omgeving naar jezelf. Sprongen, welke in het dagelijkse leven constant in elkaar overgaan. Of toch niet? Of is dat voor een ieder verschillend? Is het afhankelijk van leeftijd? Is het afhankelijk van leerprocessen? Is het afhankelijk van kansen?

Ze spraken over de ik-positie van het individu als cultuurverschijnsel met zijn vele sprongen naar en in zichzelf, naar en in de anderen en naar en in de omgeving en omgekeerd. Allemaal 'ik-sprongen'.

De sprong als sprong werd door Bram geanalyseerd. Bram wijdde uit over staplengte, cadans, stapnelheid, heuphoek, kniehoek, enkelhoek, verticale en horizontale verplaatsing, energiefluctuaties, de grondreactiekrachten, spiergebruik en inzet van het skeletstelsel. Zijn uiteenzetting ging over in de behandeling van de diverse soorten sprongen, welke door een gil van Anitya tot stilstand kwam. Gespeeld verbaasd, keek hij haar vragend aan. Zij zuchtte: 'Je neemt me op een speciale manier bijzonder serieus.' 'Dat zinnetje van 'Ik leer er niets' is even onduidelijk als mijn springverhaal.' Ze keek hem aan en dacht: straks start hij nog met een uiteenzetting over de hersenen, de leeftijdsfases, volwassen worden, interessante aansprekende programma's, overzicht-

telijke studiegidsen, adequate roostering, bijscholing van docenten, motivatietheorieën en niet te vergeten de social media. Hij reageerde zonder naar haar hersenspinsels te vragen: ‘Ik weet welke van mijn dooddoeners je de revue laat passeren. We gaan het er nu niet over hebben. Laten we voor volgende week afspreken in Den Haag. We hebben het dan weer over de aanzet van de sprong tot zweven en landen.’

Ineens stonden ze voor het stationsgebouw Almere Centrum te schateren van het lachen, allebei denkend aan een episode uit hun gezamenlijk verleden. Na wat stevige over en weer knuffels liepen ze, rond vijf uur aan het eind van de dag, een ieder hun eigen weg richting huis. Bram, naar de bus voor de richting Almere Haven en Anitya naar de trein richting Amsterdam.

In de trein dacht ze terug aan Bram die op deze dag, een blauwe sjaaltje had gedragen. Bram, de filosoof die in haar ogen dwalend en zoekend constant de weg zocht. Ze had eens grappend tegen hem gezegd: ‘Zelfs terwijl jij sterft, zul jij je dan nog afvragen of je in het menselijke bevattingvermogen het antwoord gaat krijgen op de vraag wat dood zijn is.’

Hij was altijd in voor allerlei zoektochten, zoals de achtergrond van het zinnetje ‘Ik leer er niets’ van ROC-studenten. Het maakte niet uit wiens zoektocht het was, de zijne of die van anderen waar hij mee omging of van passanten in zijn leven die hij terloops leerde kennen. Was een zoektocht eenmaal ingezet, dan beet hij zich erin vast. Het zoeken was een overeenkomst tussen hen beiden. Bij haar ontstond dit zoeken vanuit min of meer persoonlijke vragen, bij hem ontstonden deze tochten voor het merendeel uit de vragen van de ander. De ander, die het antwoord nodig had. De zoektochten naar vragen en antwoorden, die hem motiveerden tot leven.

Ze had Bram leren kennen op vijftienvijftigjarige leeftijd, twee jaar jonger als zijzelf. Zesentwintig jaar geleden, in het jaar 1986. Zij kon zich het jaartal nog goed herinneren; in februari van dat jaar was er een Elfstedentocht geweest met als legendarisch winnaar voor de tweede maal, Evert van Benthem.